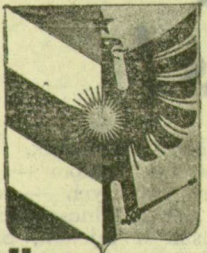

SZEVEDI

ÜNNEPI
HETEK

Ibsen: Peer Gynt. Bemutató előadás a Dóm téren, este 8 órakor.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 24-ig.

Művészet és otthon. Képző- és iparművészeti bemutató a Gulácsy Lajos-teremben, augusztus 19-ig.

Fotóklubok XI. Szegedi Szalonja a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Sajtótörténelmi kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

Szép magyar könyv '74. Kiállítás a Technika házában augusztus 24-ig.

Numizmatikai kiállítás a Juhász Gyula Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Peer Gynt bemutatkozik

Henrik Ibsen csodálatos drámai költeményének, a *Peer Gynt*nek premierjét láthatja a szabadtéri játékok közönsége ma, pénteken este. A szegedi dómteremben először játszanak Ibsent, s a bemutatkozó Peer Gynt rendezője, Lengyel György, valamint címszereplője, Huszti Péter volt vendége — a Játékok Klauzál téri irodáján — a tegnapi sajtótájékoztatóján.

Horváth Mihály ügyvezető igazgató elmondta, hogy, megítélésük szerint, a próbákon tapasztaltak alapján, nemcsak a mű tűnik alkalmasnak a szabadtéri különleges környezetéhez, de az előadás tervezői is figyelembe vették a speciális adottságokat. A Madách Színház kitűnő együttesének előadására, a jelekből ítélhetően, sokan lesznek kíváncsiak, hiszen a premiért követő másik estére is úgyszólván elkelték a jegyek. A sajtótájékoztató Lengyel György és Huszti Péter a darabbal kapcsolatos élményeiket elevezték föl.

Befejeződött a nyári egyetem

Több mint kétszáz hallgató kapta kézhez tegnap, csütörtökön délelőtt a IV. Művelődésmélti Nyári Egyetemen a részvételt igazoló oklevelet: a tíznapos előadássorozat befejeződött. Az ízlés és műveltség, ízlés és társadalom témakör külön-böző területeit, rész kérdéseit megvilágító előadásokat népművelők, könyvtárosok, köz-művelődési szakemberek hallgatták meg, konzultációkon alkalmuk volt a témák hazai szakértőivel tisztázni a vitás kérdéseket.

A tegnapi, utolsó előadásnapon általános tájékoztatót is kaptak időszaki köz-művelődéspolitikai témákról: dr. Herceg Ferenc, az MSZMP KB alosztályvezetője elméleti igényességű, egyszersmind sok gyakorlati tennivalóra is utaló előadást tartott Köz-művelődés az MSZMP XI. kongresszusa után címmel. Bemutatta az életmód és a műveltség, valamint a munka és műveltség összefüggéseit, felsorakoztatta kölcsönhatásuk napjainkban egyre konkrétabb bizonyítékait. A köz-művelődés munkásainak mindennapi tennivalóit ezekből az összefüggésekből vezette le.

Az idei nyári egyetemet igazgatója, dr. Sz. Szabó László egyetemi docens zárta be. Tíz nappal ezelőtt, a megnyitón a célokról szolt, azt fejtette ki, mi indokolja, hogy a mostani kurzust az ízlés kérdéseinek szenteljük. Betöltötte-e feladatát a nyári egyetem, miben látja az előadássorozat hasznát? — kérdeztük a záraskor.

— Az ízlés-kutatók előtt nyilvánvaló volt, hogy kissé merész lépésnek számít ilyen fórumon napirendre tűzni a témát. Bár a másfél évtizede

indult, azóta intenzívebb hazai kutatások eredményesek, az európai összehasonlítás sem mutat kedvezőtlen képet ízlés-kutatásunk helyzetéről — a téma némely vonatkozásait még nem tisztázták a szakemberek. A hallgatók tulajdonképpen erről, a kutatások pillanatnyi állapotáról is képet kaphattak, és ez önmagában sem kevés. Az ízlésnek mint esztétikai kategóriának számos ideológiai, politikai vonatkozása van, valamint a mindennapos gyakorlatra, a közgondolkodásra, az egész életre is hat. E vonatkozás- és hatásrendszernek az átfogó ismerete szükséges a jó művelődéspolitikai gyakorlat-hoz. Meggyőződésem, hogy a köz-művelődés szakemberei csak akkor dolgozhatnak céljaik szerint és hatásosan, ha elméleti ismeretekkel is rendelkeznek, ha munkájuk rendeltetésük is megalapozott. A nyári egyetem másik érdeme, hogy segített az ilyen-féle felkészültség megszerzésében. Végül pedig a szegedi találkozó egészen konkrét hasznáról szólnék: a résztvevők a konzultációkon, szünetekben, délutáni fakultatív foglalkozásokon élénk tapasztalatcseréket bonyolítottak le. Minden országrész-ből nagyjából azonos munkakörű emberek jöttek a nyári egyetemre, számtalan ötlet cserélt gazdát, sok, a napi gyakorlatban bevált tapasztalatról számoltak be egymásnak, tanácsokat adtak és kaptak. A nyári egyetem tehát olyan fórum volt, amely a köz-művelődési határokat szellemében dolgozott: egyszerre jelentett elméleti és gyakorlati hasznú segítséget művelődéspolitikai céljaink megvalósításához.

Színészarcomok a térről

Psota Irén

Psota Irént hiába kerestük a *Peer Gynt* első próbáján. Egy másik szabadtéri színpadon, a városmajorin játszott, *Katajev Bolond vasárnapjának* musical változatában. Húsz előadással a háta mögött érkezett Szegedre, további tíz fellépését elcsere-lte, hogy a Dóm tér óriási színpadán életre kelthesse Peer anyjának, Aasenak figuráját.

Aase Gobbi Hilda legnagyobb alakításainak egyike. A szerep megformálásakor kísértette-e elődje játéka?

— Amikor Aase szerepére Lengyel György felkért, szabadkozom: miért éppen én? Mindig idegenkedtem attól, hogy más, neves művészek szerepeit játsszam. Az emberek ilyenkor óhatatlanul hasonlítgatnak. Pedig egy-egy alakítás között gyakran tíz év is eltelik, változik a közönség, változik a kor. S nincs olyan szerep, amely-lyel ne lehetne újat mondani. A Peer Gynt mostani változatában Aase fiatalabb, játékosabb anyja. Szeretném megéreztetni, hogy Peer tőlem tanulta, tejjemmel szívta magába a mesét, nem véletlen, hogy almodozó, elvágyódó lett. Hiszen a szegény-ségben csak a mesékkel tudtam gazdaggá tenni. Játsszotunk, meséltünk, de nem gondoltam, hogy komolyan veszi. Aase most Peernak nemcsak anyja, társa is. Nem okoz nehézséget a szerep — úgyis mondhatnám, ismerős a „képlet” — anyámmal hasonló volt a kapcsolatunk.

Aase figurája nagy drámai szerepeinek — *Lorca Yermája*, *Shaw Szent Johanna* — sorába illeszkedik.

Gyakran játszik komédiában és zenés darabokban, szan-zonjai is közismertek. Azt tartják, csak a szinkrontól idegenkedik.

— Szinkronfeladatot csak elvétve vállalom. Nem szeretek utánózni, s ha nagy művésztől van szó, sajnálom is. A legtökéletesebb szinkron sem tudja igazából visszaadni a színész valódi hangját, egyéniségét. Más a helyzet a rajzfilmekkel. A Flins-ton-sorozat Vilmája nagyon a szívemhez nőtt, hiszen én adtam neki életet. Az eredeti szöveg és hang közel sem olyan szórakoztató, mint a szinkronizált változat. A két kőkorszaki család figuráihoz kollégáimmal találtuk és kísérleteztük ki a tudatosan torzított hangot. Mindig jót nevetek, ha a képernyő előtt ülök, főleg a sápitózó, gyenge hangú Bénin, azaz Márkus Lászlón, s olykor magamon is.

Zs. L.

Némethy Ferenc

„Nincs idő” — halljuk lépten-nyomon, mondogatják a valóban elfoglalt emberek, a mulasztásaikat mentők, a divattal haladók és az újtól riadók. Mindannyian.

Némethy Ferenc, a tévében, a filmgyárban, a színházban sokat foglalkoztatott színész, valószínűleg rendíthetetlen nyugalmáról is nevezetes kollégái körében. „Mindig van időm” — mondja most is.

— Mint az anyag részecskéi a teret, úgy kell az időt is kitölteni. Én nagyon felkészült vagyok. Minél több a technika munkám külön-féle színhelyein, annál több időtöltő kellékkel látom el magam. Egy táská, benne könyv, ez a legkevesebb, amit a próbákra cipelek. Hiszek a változatosság üdítő hatásában is.

Talán ez a titka, hogy szinte pihenés nélkül játsz-sza végig az éveket? Szezon-ban színház, közben, de nyáron is film, televízió?

— Meglehet. Más időtöltő is van a játékon meg az olvasáson kívül?

— Csak a játék van. A színészi és az egyéb. Az utóbbiak közé tartozik az olvasás is. Nem tudom, mennyire ismeri a villanyoltás idő-pontja körüli, hálózati csatlá-di viták természetét, sze-rintem egyhangúak, ezért inkább sötétben és csukott szemmel olvasok tovább. A villanyoltással félbemaradt fejezetet gondolatban folytatni szoktam, másnap szem-besítem a képzeletet a való-val. Jó játék. Önnálló regé-nyem is született így, de ezt ne írja meg. Ha nem muszáj, azt se, hogy totó-zom, lottó-zom és lóverseny-re járok.

Miért? Nem bűn? — Csak már elvesztették

érdekeségüket a szemem-ben. Addig izgat minden, amíg valami újat, ismeret-lent rejt, és míg rá nem jö-vök, hogy számomra ügyis megismerhetetlen marad... Elárulná a színészi játé-k titkait is? Milyen a folya-mat, amelynek végeredmé-nyei a teljes jellemeket, egész életüket megmutató, sokszor csak néhány monda-tos alakítások? A tipikus kishivatalnok, az élet nagy kérdéseit látó intellektuál figurák, a nagyon papos pa-pok?

— Nincs recept. Sem lo-gikus rendű folyamat. Leg-inkább a gyerektételek ter-mészetéhez hasonlít a do-log: hirtelen ötletek, asso-ciaciók, gondolatföredékek, tapasztalatok, megfigyelések befolyásolnak; vagy a színpadon, a térben elfoglalt helyzet segít, megvilágít va-lami fontos a figuráról; vagy a kamera kényszerítő hatása, mert az még a leg-belső gondolatmenetet is ké-pes leleplezni. Nem szere-tek, nem is tudok erről sokat beszélni, játszani szeretek.

S. E.

Almási Éva

Még alig száradt meg dip-lomáján a tinta, amikor tíz évvel ezelőtt *Az ember tra-gédiája* Hippijaként már szerepelt a Dóm téri színpadon. Három évre rá a Ma-dách Színház színlapján tűnt fel a neve. Almási Éva az-óta a legkülönbélebb szere-pek sorát játszotta, köztük Pollyt a *Koldusoperában*, Antoniát a *Kaktusz virágá-ban*, Viktoriát az *Imádok férjhez menniben*, Poppeát Hubay Miklós *Nérójában*. S ha a közelmúltra tekint visz-sza, a *Gellérthegyi álmokat*, a *Képzelt riportot*, a *II. La-jost*, az *Ármány és szerel-met*, a *Hedda Gablert* említi.

Hamar népszerű lett, s nemcsak a színpadon. Jól emlékszünk tévé-, rádió- és filmszerepeire, szinkronjai-ra. Nem is olyan rég *Gré-ta Garbónak* adta kölcsön a hangját. Az idei szabad-téri játékok *Peer Gynt* elő-adásán viszontláthatjuk Sze-geden.

— Három nőalakot, Sol-vejt ellentéteit: az erőszakos, kihívó és szenvedélyes Ingridet, a Zöldruhás nőt és Anitrat formálom meg — mondja a próba kezdetén, öltözőjében, Ingrid jelme-zében. S már hívják is a színpadra, csak néhány szót válthattunk, máris át kell öltö-znie. A következő képben Zöldruhás nőként jelenik meg. A nagy, lombkoronát utánozó fejdísszel alig fér ki az ajtón, még visszaszól: „mindjárt jövök”. Elcsúfító zöld maszkja az öltözékben marad. Próba közben kide-rült, feszélyezi a hatalmas színpadon.

Végre elérkezik a szünet, több időnk marad, ezúttal már Anitra arannyal átszőtt ruhájában válaszol.

— A Peer Gyntöt közel százszor játszottuk, jól „be-járatott” darab. Erre az óriá-si színpadra kissé át kellett formálni: az intímabb jele-neteket megnagyítani, a gesztusokat erőteljesebbé tenni. Úgy érzem, ki kell tá-gítanunk a lelünköt is. A

dóm ideális, rendkívül han-gulatos környezetet biztosít. Sokat játszik szabad-téren, több évadban közönség elé állt a Városmajorban és a Margitszigeten. A leggyak-rabban szerepeltetett művé-szek közé tartozik. Színház, film, tévé, rádió, szinkron; nem sok ez egy kicsit?

— Nem vagyok szerepviz-szaadós fajta. A színházban soha nem utasítok vissza szerepet, mert a tagja va-gyok: azt játszom, amit rámosztanak. S bár a szín-házon kívül is rengeteg az elfoglaltságom, azért mindig tudok egy kis szabad időt lopni magamnak. Nem lehet mindig dolgozni, játszani, élni is kell, s élményeket gyűjteni.

Szerépálma?

— Nincs, soha nem is volt. Mindig az a legkedvesebb, a legizgalmasabb, amit éppen játszom vagy amire készü-lök. A múltan sem szoktam töprengeni, az a fontos, ami lesz. A jelenben, a jövőnek élek. Gyakran zavarba is hoznak, ha régi szerepeimről kérdeznak, nehezen tudom felidézni őket.

Hobbija? — Nincs, illetve mégis: hobbim a színház.

L. Zs.

Horesnyi László

Ha régi szegediektől fog-gatózom, biztosra vehetem: sokat tudnak *Horesnyiról* beszélni. Itt született, itt járt iskolába, s hat esztendőn át itt játszott, a Szegedi Nem-zeti Színházban. Több-keve-sebb pontossággal emlékez-nek a szerepeire is. Azt azonban kevesen tudják, hogyan találkozott — rad-nótista kisdíakként — a színházzal.

— Szenvedélyes mozira-jongó voltam, hetente több filmet is megnéztem. Egy este, amikor nem kaptam jegyet, s tanácstalanul téb-láboltam a belvárosi — ma Szabadság — mozi előtt, megszólított valaki: „Van eladó színházjegyem, nem veszed meg?” Eleinte této-váztam, aztán elfogadtam. Így kerültem életemben elő-ször színházba. Jól emlék-szem, a *Szentivánéji álmot* játszották. Ettől kezdve át-pártoltam a színházhoz, ná-lam hűségesebb néző aligha akadt. Ha a pénztárosnő meglátott, már szakította is a jegyet, s helyettem mond-ta: negyedik emelet, hetes szék. Onnan a magasból va-lami egészen különösnek, varázsosnak tűnt a játék, el is határoztam, megkóstolom a színpadról is.

— Statisztált, Békéscsa-ban segédszínészkedett, a főiskola után egy évet Győr-ben töltött, majd visszake-rült Szegedre. Most már több éve a Madách Színház tag-ja. A szabad-téri játékok előadásain olykor viszontlát-hatja a szegedi közönség is. Legutóbb a *Rómeó és Júliá-ban* játszotta az öreg Capu-

lettet. Idén, Ibsen drámá-jában két szerepet alakít: Aslak kovácsét és Dovre apót.

— Nagyon szeretem a *Peer Gynt*t; szép ívű, mindig aktuális költői játék, az ön-megvalósításért folytatott küzdelem drámája. A vilá-got, az életet meghódítani akaró Peer cselekedeteinek vezérlő fonala: „ember légy önmagad!” Ezzel szegezi szembe Dovre apó a manók jelmondatát: érd be magad-dal, „légy önmagadnak elég!” Dovre alakjának megformálásakor éreztetnem kell, csábító, szédítő a ki-sértés, melyet Peer ma-kacs embersége ellen felvo-nultatok. Hiába hadakozik ellene, a manók tanítása vé-gül is minden útjára elki-séri, s arcába nevet, amikor a hagyományok mélyén a magot keresi.

L. Zs.